

ivn natuur
educatie

KNNV
vereniging
voor wetbiologie

Jaargang 12 nummer 11–januari 2020 Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn
Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl Bijdragen volgende nieuwsbrief graag vóór 24 januari opsturen

Natuurmoment

Tellers staan in de startblokken

In januari gaan de sleedoornpagetellers van de KNNV weer op pad, een subgroep van de insectenwerkgroep. Vier data in januari staan genoteerd. Dit jaar beginnen we met een score zes eitjes voordat we met het tellen zijn begonnen. Alle zes de waarnemingen deed Nina de Vries in de wijk Zevenhuizen. In 2019 noteerden we een totaalscore van 136 eitjes gevonden op 14 locaties, een dieptepunt. In 2017 behaalden we een topscore van 364. Veel eitjes of weinig, het gaat om de levensvatbaarheid van populaties en het daarbij behorende beheer, waarover coördinator Gerrian Tacoma tips en verzoeken aan de gemeente doorgeeft.
(Tekst Yvonne Zwikker, foto Nina de Vries: vier eitjes bij elkaar is uniek).

Bestuursmededelingen

EénIVN: Vereniging IVN en Stichting IVN worden samengevoegd

Tijdens de Landelijke Raad van 14 december hebben de leden ingestemd met de fusie van de vereniging IVN (de vrijwilligers) met de stichting IVN (de beroepskrachten) tot één organisatie: de nieuwe vereniging IVN. Het bestuursmodel is daarvoor ingrijpend veranderd. Vanaf de fusiedatum, ergens in 2020, wordt het Landelijke Bestuur van de vereniging opgeheven en stuurt de directeur-bestuurder de gehele organisatie aan. Er zijn een aantal randvoorwaarden vastgesteld: (1) de afdelingen behouden hun autonomie, zoals ze die nu ook al hebben en (2) de rechten van de medewerkers mogen niet worden aangetast. Ook werd aandacht gevraagd voor een goede communicatie naar alle betrokken partijen én werd aangegeven dat het over méér moet gaan dan alleen een juridische fusie. De samenwerking tussen de beroepsorganisatie en de afdelingen moet op een hoger plan komen.

Voor ons als lokale afdeling en zelfstandige vereniging verandert er niet zoveel. In 2020 wordt een implementatieplan uitgevoerd, waarbij de verwachting is dat in september éénIVN daadwerkelijk is gerealiseerd.

Doe en denk mee in het afdelingsbestuur

Door het aftreden van Ronald Duin is de voorzittersplek vacant. Helaas is het niet gelukt om snel een vervanger te vinden. Hans Hogenbirk (oud voorzitter) heeft aangeboden om als waarnemend voorzitter die rol enige tijd te vervullen. In de eerste bestuursvergadering van 2020 maakt het bestuur afspraken over de invulling. Ondertussen gaat het zoeken naar een nieuwe voorzitter, secretaris (op termijn), bestuursleden natuurlijk door. Bestuursleden worden in principe benoemd voor een periode van 3 jaar. De tijdsbesteding voor een 'gewoon' bestuurslid is 1 avond + enkele uren per maand, afhankelijk van de taakverdeling.

Voel je iets voor een bestuurlijke of organisatorische rol meld je dan bij secretaris@ivn-apeldoorn.nl of één van de andere bestuursleden. De huidige bestuursleden vind je op de [contactpagina van de IVN-Apeldoorn website](#).

Alvast noteren: Jaar-agenda 2020

De Algemene Ledenvergadering in het voorjaar is op donderdag 2 april 2020. De agenda is - na de verantwoording over 2019 - specifiek gericht op de concrete plannen voor 2020. De Ledenvergadering in het najaar op 19 november is bestemd voor discussie en besluitvorming over de actuele status en toekomst van de vereniging.

Het Coördinatorenoverleg is voorlopig gepland op maandag 11 mei en 12 oktober. Werkgroepen wordt gevraagd om het jaarverslag 2019 + plan en begroting voor 2020 uiterlijk op 31 januari in te dienen. Dat hoeft niet uitgebreid, maar dient om inzicht te krijgen in de gerealiseerde en geplande activiteiten. Zie ook de [vorige jaarverslagen](#) als voorbeeld.

>> [Bekijk de centrale agenda](#)

Nieuws uit de afdeling

Welkom nieuwe leden.

Nieuwe leden/vrienden IVN: Maarten Slot, Corinne Boshuizen, Marijke Hallmann, Martin van Deursen, Douwe Boersma, Frans van der Heijden, Inez Vijsma, Viviane Kolders.

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten.

Het [kwartaalblad van KNNV Apeldoorn, de Vier Jaargetijden](#) is weer gepubliceerd. Met o.a.:

- Invasie in de tuin (watercrassula en Japanse duizendknoop).
- MAS-project; schrale diversiteit in agrarisch gebied.
- De kurkiep... De wat? De Kurk-iep!
- Nieuwe soort voor Nederland ontdekt dankzij Waarneming.nl
- Prikkenlarven redden.
- Echte tonderzwammen.

Je kunt je nog inschrijven voor de IVN Natuurgidsenopleiding

In januari start een nieuwe groep beginnende natuurgidsen de NatuurGidsenOpleiding (NGO) deel 1. Dit eerste deel van de gidsenopleiding is gericht op verdieping in de natuur. Je kunt je nog [aanmelden via dit formulier](#). Begin 2020 start er ook een Natuurgidsenopleiding deel 2. Daarin ligt de nadruk op gidsvaardigheden. Iedereen die voldoende natuurkennis heeft (door het volgen van cursussen en/of NGO deel 1) en IVN Natuurgids wil worden kan deelnemen aan de NGO deel 2. De opleiding sluit af met het diploma IVN Natuurgids. Ook voor deze opleiding kun je je nog [aanmelden](#). De eerste bijeenkomst is op 27 februari.

Wilgen knotten in Vaassen

Begin december hield de werkgroep Venel (landschapsonderhoud) een in meerdere opzichten geslaagde werkdag: het was prachtig weer, alle klusjes waren af en de catering was weer uitstekend. Jammer dat de motorzaag er weer eens mee ophield, maar gelukkig hadden enkele mensen nog genoeg energie over om de laatste kapstukken van de knotwilg met de hand af te zagen. Hessel Tacoma is zich inmiddels aan het oriënteren op de mogelijkheden om een nieuwe motorzaag aan te schaffen. Tijdens de soep (ambachtelijk bereid van eigen kip) heeft de heer Mekelenkamp ons hartelijk bedankt voor de verrichte werkzaamheden. Het speet hem dat hij enkele mensen die eerder weg waren gegaan niet persoonlijk had kunnen bedanken en vroeg of wij zijn dank wilden overbrengen. Volgend jaar zijn we opnieuw welkom.

IVN Gids in het zonnetje

Je zult John van Heiningen zelden als natuurgids op het plein voor winkelcentrum Anklaar in wijk Zevenhuizen of voor het Stadhuis tegenkomen. Hij kijkt je vanaf de billboards daar aan. Terecht om hem in het zonnetje te zetten want hij is niet alleen als natuurgids veel op pad voor IVN Apeldoorn maar ook voor Natuurmonumenten. En niet alleen als gids in het veld, maar ook als docent die het groen dichterbij de Apeldoorners wil brengen.

Jaargang 2020, nummer 1

Activiteitenagenda IVN/KNNV

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroep bijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroep-coördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers.

- 4/1 IVN [Sprengen schonen bij Niersen](#)
- 5/1 KNNV [Nieuwjaarswandeling](#)
- 11/1 KNNV Vogelwerkgroep: [Excursie naar Westelijk Friesland](#)
- 15/1 IVN/KNNV [Start cursus tuinvogels-2020](#)
- 16/1 IVN IVN Bestuursvergadering
- 18/1 KNNV Vogelwerkgroep: [Wandeling De Poll](#)
- 18/1 IVN [Natuurbeheer bij Staatsbosbeheer](#)
- 19/1 IVN [Snertwandeling Berg en Bos](#) (opgave is nodig)
- 20/1 IVN Werkgroepen overleg
- 20/1 KNNV Wg Sprengen en Beken: [Wandeling Beek in Kerschoten](#)
- 27/1 KNNV Paddenstoelenwerkgroep: [Inventarisatie Albaweg Lieren](#)
- 1/2 IVN [Natuurbeheer in de omgeving van Apeldoorn](#)
- 8/2 KNNV Vogelwerkgroep: [Excursie Arkemheen](#)
- 15/2 IVN [Natuurbeheer bij Staatsbosbeheer](#)
- 16/2 IVN [Excursie Landgoed Bruggelen](#) (geef je nu al op)

IVN excursie op de 3^e zondag van de maand

19 januari houdt IVN Apeldoorn een excursie in Stadspark Berg en Bos. Vanaf 10.30 uur zijn de deelnemers welkom bij Stayokay hostel aan de Asselsestraat en staat er koffie, thee of limonade klaar. De wandeling begint om 11.00 uur. Kom meer te weten over de geschiedenis van het stadspark; hoe de vijver is ontstaan, de diepliggende spreng en de opvallend brede paden. Kijk mee hoe je in de winter bomen kunt herkennen en wat is er in de winter te zien in het bos. Na de wandeling staat er in gastvrij Stayokay hostel heerlijke erwtensoep klaar. Opgeven bij aanmelden-bergenbos@ivn-apeldoorn.nl o.v.v. Winterwandeling en het aantal deelnemers. De kosten voor deze wandeling inclusief de koffie/thee en erwtensoep zijn slechts €5 per persoon (ook voor IVN/KNNV leden) mogelijk gemaakt door Stayokay Apeldoorn. [>> Meer informatie](#)

Cursus Levende tuinen in Voorst

KNNV en IVN zijn al een aantal jaar partner van Stichting Steenbreek (voorheen Operatie Steenbreek). Samen hebben ze voor afdelingen verschillende activiteiten ontwikkeld en werd de cursus Tuinreservaten beschikbaar gesteld door het IVN Cursushuis. Vanuit het veld ontstond de vraag naar een laagdrempelige workshop voor tuinbezitters. Met de cursus Tuinreservaten werden vooral mensen getrokken met al een vrij groene tuin en veel aandacht voor natuurlijk tuinieren. Maar hoe kun je nu mensen bereiken die misschien wel iets groener en natuurlijker willen, maar geen of weinig tuinervaring hebben? Of die denken dat je met een klein stadstuintje niet zoveel kan doen, zeker als daar ook nog plaats nodig is voor een terras, plek voor fiets en klike's. Daarvoor is er nu de cursus 'levende tuinen' die in 10 gemeenten start. Vanuit Apeldoorn verzorgen Ronald Duin en Gert Reijnen van IVN samen met twee KNNV-leden de cursus in de gemeente Voorst. Mogelijk dat de cursus daarna ook in Apeldoorn aangeboden wordt.

>> [Meer informatie](#)

Generatietuinen in Zuid vergroenen

Bij Kledingbank Sant'Egidio aan de Beekbergerweg wordt een generatietuin aangelegd. Zij zijn gevestigd in een voormalige gemeentewerf en je snapt het al, met veel steen er om heen. Eerder zijn door de Lions al een kleine bloementuin en een aantal kindertuintjes aangelegd. Deze winter maken we een plannetje om ruim 150m2 bestrating te verwijderen en er een mooie insecten vriendelijke tuin aan te leggen. De uitvoering vindt dan plaats in het voorjaar. De Lions zorgen voor een insectenhotel en wij voor de educatieve informatie. Wil je met deze of andere activiteiten voor het project Groenplan meedoen, neem dan [contact op met Ronald Duin](#).

>> [Lees meer](#)

De Atlas van Apeldoorn

In 2020 wordt de wijk Berg en Bosch op verschillende manieren onder de aandacht gebracht. IVN verzorgt een aantal excursies met een IVN Natuurgids, maar je kunt ook zelf op pad via prachtige wandel- en fietsroutes in zowel de wijk als het park Berg en Bos. De voorbereidingen zijn momenteel in volle gang. Heb je meer activiteiten die in dit project passen, neem dan [contact op met Monic Breed](#). IVN Apeldoorn is ook aangesloten bij het Erfgoedplatform Apeldoorn (EPA). Natuur kan immers ook erfgoed zijn. Het EPA publiceert maandelijks de nieuwsbrief Ruimte voor Erfgoed. Deze bevat actuele nieuwtjes over erfgoed in Apeldoorn. Het biedt een kijkje in de rijke historie van Apeldoorn die je ook goed kunt gebruiken bij IVN activiteiten. Je kunt je [gratis abonneren](#). (Na aanmelding ontvang je een bevestigingsmail met een link.)

Cursus wilde planten

De afdeling Arnhem van de KNNV organiseert al bijna 40 jaar –vanaf 1981- jaarlijks een determinatie cursus. Hier leer je, met behulp van een flora, zelf de naam van wilde planten vinden. Daarnaast komen ook andere onderwerpen aan bod zoals: de bouw van planten, de voortplanting, de relatie met insecten en de systematiek. Verder is er ruimte voor bewondering en verwondering. De cursus wordt gegeven in de periode begin april – begin juni 2020.

Zoek je het liever dichterbij huis, dan kun je je nog inschrijven voor de [cursus Wilde Planten van IVN in Apeldoorn](#). In deze cursus ligt het accent minder op determinatie, maar je maakt ook en vooral kennis met de vele andere aspecten van wilde planten in de mooie natuur in en om Apeldoorn.

>> [HIER lees je meer](#)

Vraag en Aanbod

Eén van de goede voornemens voor 2020: Meld je aan voor een vacature.

Klappersteen te leen gevraagd

[Carolien Londerman](#) wil graag voor de excursie van 18 januari klapperstenen (die ook nog klapperen) laten zien aan het publiek. Wie heeft er klapperstenen die ze tijdens die excursie op 18 januari in stadspark Berg en Bos mag gebruiken om te laten zien. Je zou haar er erg blij mee maken.

Wie gaat de distributie van Groenvoer verzorgen?

Lenie Omtzigt heeft gedurende vele jaren de distributie van Groenvoer verzorgd. Na het voorjaarsnummer stopt ze hiermee. We zoeken dus een vervanger. Het is ongeveer een dag werk per kwartaal om de pakketjes te verzorgen, posten en te bezorgen bij de diverse IVN'ers die Groenvoer bij de huisadressen brengen. Soms als er uitval is bij de Groenvoerbezorgers nam Lenie die wijk ook voor haar rekening. Een auto is gewenst maar als mensen veel tijd hebben, is de fiets ook een uitkomst. Onkosten worden uiteraard vergoed. Informatie en/of aanmelden graag via groenvoer@ivn-apeldoorn.nl of via lenieomzigt@gmail.com

Wordt bestuurslid

Het bestuur zoekt op korte termijn een voorzitter, twee nieuwe leden en op termijn een secretaris. Interesse? Informatie of aanmelden graag via secretaris@ivn-apeldoorn.nl Zie ook de bestuursmededelingen

Werkgroep Cursussen zoekt een coördinator

De verschillende cursusteams organiseren de cursus. Niettemin is een coördinator voor de werkgroep cursussen van groot belang om bijvoorbeeld data af te stemmen en de diverse teams te vertegenwoordigen in het coördinatoren overleg. Wie wil deze rol vervullen? [Lees het functieprofiel](#). Vanuit het bestuur is secretaris [Hein Hillen](#) contactpersoon.

PR Medewerker website(s)

We zoeken een IVN-er om de activiteiten op website(s) te verzorgen (van IVN en bv Stadsblad, Stedendriehoek e.a.). Het vergt hooguit enkele uren per maand, die je flexibel kunt invullen.

Artikelen worden veelal aangeleverd door de organisatoren van de betreffende activiteit. Maar er is uiteraard voldoende ruimte voor eigen initiatief. Reactie graag naar webmaster@ivn-apeldoorn.nl

Leden voor het projectteam groenplan Apeldoorn

In het kader van het Groenplan heeft IVN Apeldoorn een speciaal projectteam samengesteld. Vanuit dit team wordt bijvoorbeeld advies gegeven over het aanbrengen van meer groen in de buurt. Maar ook kunnen inwoners en bedrijven geïnformeerd worden over het versterken van de biodiversiteit van hun tuin of terrein. Het idee is om via cursussen, lezingen en informatie burgers meer bij het groen te betrekken.

Wil je ook meedoen met het voorbereiden en uitvoeren van activiteiten voor het project Groenplan, neem dan [contact op met Ronald Duin](#).

Vraag en/of aanbod? Laat het weten!

Alle werkgroepen en teams kunnen mensen gebruiken om de activiteiten voor het publiek voor te bereiden en uit te voeren. In de meeste gevallen kun je zelf bepalen hoeveel tijd je beschikbaar wilt stellen. Kijk eens bij de verschillende [werkgroepen](#) van IVN Apeldoorn of de diverse [vacatures](#).

Heb je vacatures in je werkgroep of team? Meld het bij de [niewsbriefredactie](#) voor publicatie.

Ander (natuur) nieuws en activiteiten

1 Februari: Excursie door de Renderklippen bij Epe

De Gelderse Natuur en Milieufederatie, Waterbedrijf Vitens en Vrienden van de Veluwe nodigen je van harte uit voor een excursie op zaterdag 1 februari 2020. De excursie voert je door het natuurgebied De Renderklippen en langs de infiltratievijvers van Vitens bij Epe/Heerde. IVN-gidsen en medewerkers van Vitens vertellen onderweg alles over het water in dit gebied en het belang ervan voor de winning van drinkwater. De wandeling gaat over een afstand van circa zes kilometer en duurt van 13.00 tot 16.00 uur. Na afloop is er warme chocomel.

De excursie is exclusief voor leden van de Gelderse Natuur en Milieufederatie, van de bij haar aangesloten organisaties (waaronder IVN en KNNV) en van de Vrienden van de Veluwe. De wandeling start bij parkeerplaats Hertenkamp, t.o. Dellenweg 115 in Epe (Fletcher Hotel). Deelname is gratis, maar [aanmelden is verplicht](#) in verband met het beperkte aantal deelnemers. Voor vragen kun je terecht bij Bernhard Oosting, b.oosting@gnmf.nl

Teken de petitie voor het behouden van de Gelderse Natuurgebieden

De provincie Gelderland heeft zich bereid verklaard om het aantal Natura 2000 gebieden te gaan beperken.

De Gelderse natuur is van onschatbare waarde voor heel Nederland. In Gelderland liggen 15 Natura 2000-gebieden, waarvan de Veluwe het bekendst is. Deze petitie is een oproep aan het bestuur van de Provincie Gelderland om geen Natura 2000-gebieden op te geven, maar zich juist in te spannen voor het behoud en de verbetering ervan.

Via [deze website](#) kan de petitie worden ondertekend.

Filmpje over de Beekprik

In een artikel in Natura (het blad van de KNNV) en het [vrijwilligersjournaal van het waterschap Vallei en Veluwe](#) staat onder andere een link naar een filmpje van viswerkgroep De Prik. Hierin zie je onder andere Gert Jan Blankena, de auteur van het artikel in Natura, in de weer met een schepnet.

Zie ook www.sprengbeken.nl

Nieuwe struiken in de straat? Zo geregeld!

Op steeds meer plekken in de stad komen bewoners, ondernemers en pandeigenaren met plannen voor meer groen. Zoals in de Korenstraat, waar op initiatief van de ondernemers de straat nog mooier wordt gemaakt. Aan de Korte Nieuwsstraat onderhouden bewoners zelf al jarenlang het groen in hun straat. Helaas sloeg de Buxus-mot toe. De kale plekken van de buxus zijn nu opgevuld met liguster.

Leden van IVN en KNNV wisten het natuurlijk al: Meer groen heeft veel voordelen! Planten en bomen zorgen ervoor dat de temperatuur minder oploopt en dat water beter opgevangen en vastgehouden wordt. En vogels en insecten vinden er voeding en een schuilplek. Daarnaast geeft groen natuurlijk een fijn sfeertje in de straat. Win-win-win dus! Wil jij een groenere buurt of straat? Check dan apeldoorn.nl/groeninitiatief.

Obsidentify

Insecten zijn soms heel typisch van vorm of kleur. Je zou wel willen weten hoe ze heten. Obsidentify helpt je daarbij. Op basis van een foto die je maakt (of al in een galerij hebt staan), kan deze app in een paar seconden zeggen om welke soort het gaat. De herkenning werkt geheel offline (geen mobiel internet nodig). Tijdens een VENEL activiteit bleek het weer: met deze app kun je moeiteloos allerlei insecten op naam brengen. Obsidentify is gratis te downloaden in Google Play en de App Store. En heb je iets bijzonders gezien, geef je waarneming dan door aan waarneming.nl.

>> [Lees hier meer over invoeren van waarnemingen](#)

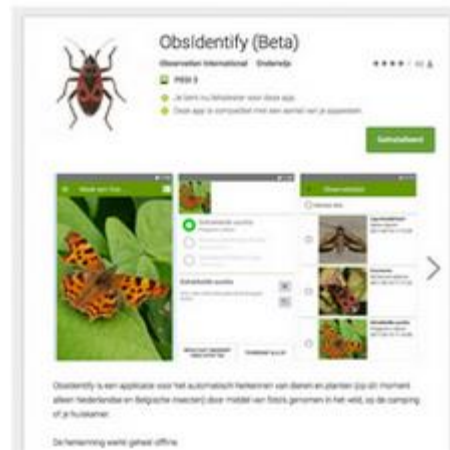
Weer zand op het Kootwijkerzand

In de afgelopen maanden is er hard gewerkt op het Kootwijkerzand. Over een oppervlakte van bijna 30 hectare heeft Staatsbosbeheer het stuifzand hersteld door de moslaag eraf te schrapen. Vanaf uitkijktoren De Zandloper, die twee jaar geleden vernieuwd is, is het werk te zien. Het afgevoerde materiaal wordt verwerkt in het nieuwe ecoduct Clemens Cornielje.

Het Kootwijkerzand is het grootste stuifzand van West-Europa en een belangrijke hotspot voor de bijzondere flora en fauna van het stuifzand. Maar door de hoge stikstofdepositie op dit van nature zeer stikstofarme milieu, groeit het zand versneld dicht. Eerst met Ruig Haarmos, maar al spoedig neemt het Grijs Kronkelsteeltje oftewel Tankmos het over. Dit is een uit Australië afkomstig mos dat het stuifzand overwoekert en dikke pakketten vormt.

Staatsbosbeheer heeft nu over een oppervlakte van maar liefst 30 hectare het mos verwijderd, tot het verstuifbare zand weer bloot kwam te liggen. Door het zo grootschalig aan te pakken, hoopt men dat het zand weer gaat stuiven en minder snel dichtgroeit.

>> [Lees meer in Nature Today](#)

Op weg naar een goed, gezond en natuurlijk 2020

Colofon

ivn natuur
educatie
Apeldoorn

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

De nieuwsbrief niet meer ontvangen?

Mail naar: IVN Apeldoorn: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl

KNNV Apeldoorn: ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl

Je kunt de nieuwsbrief ook [online bekijken](#)

KNNV
vereniging
voor veldbiologie